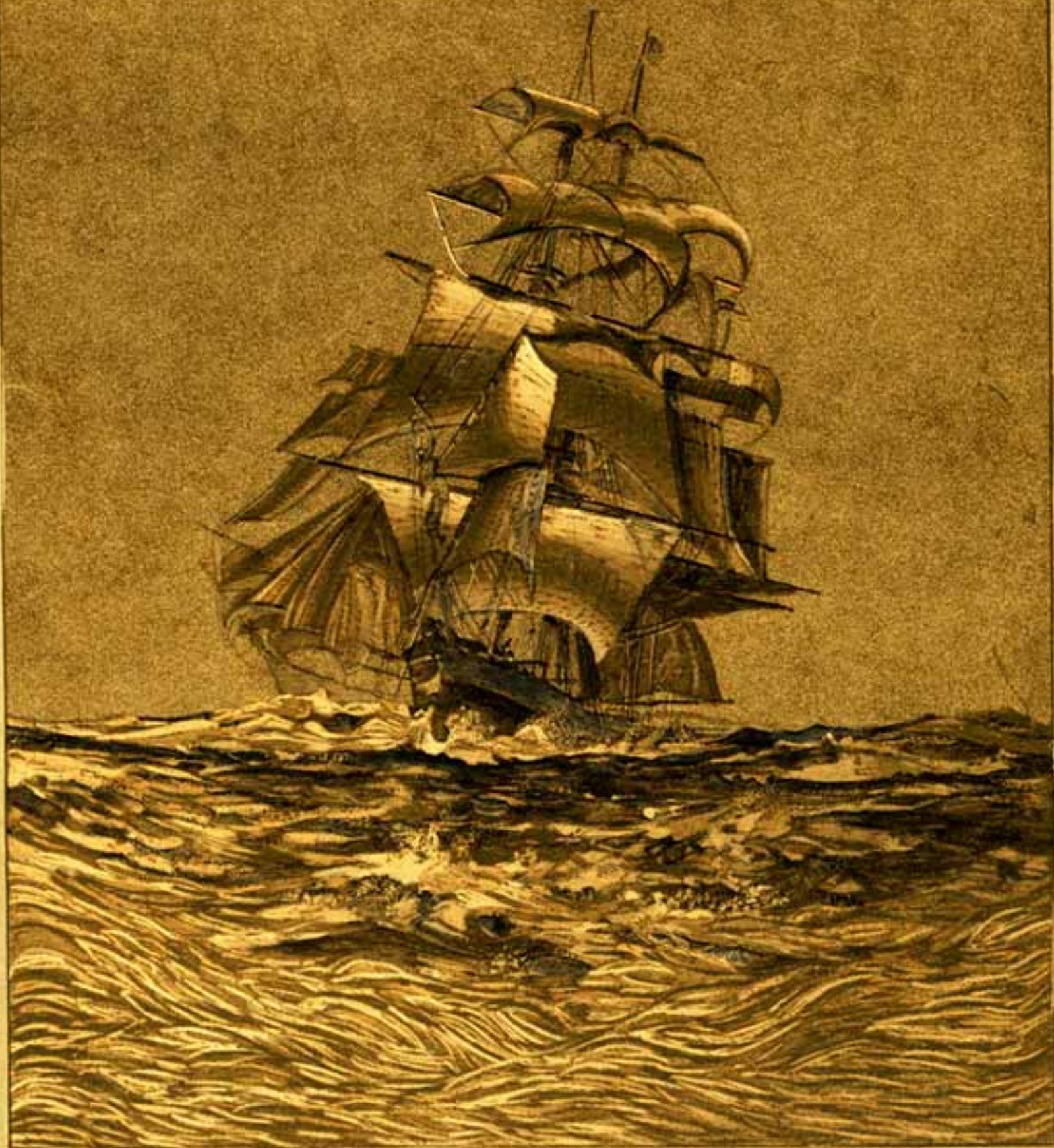


# *Kapten Storm*





# *Kapten Storm*

drama i tre scener

av Christian Lanciai (1998)

*Personerna :*

Kapten Frithiof Storm  
två vänner  
en journalist  
Borgmästaren  
hans dotter  
hennes moder  
en försäkringsagent  
Mats Bokhållare  
en åklagare  
en advokat  
en domare  
en notarie  
en bankir  
snickaren Jonas

vanliga människor i offentligheten och i rättssalen

Handlingen är tänkt att tilldra sig i Åbo ungefär på 1920-talet.

Copyright © Christian Lanciai 1998

## *Kapten Storm*

### Scen 1.

1 Är det verkligen sant att han går i land?

2 Det ser inte bättre ut. Den värsta karlkarlen har tröttnat på att vara övermodig. Kapten Storm har tröttnat på att trotsa stormar och går därför i land.

1 Hur många gånger har han seglat runt Kap Horn? Vet du det?

2 Det vet ingen och kanske inte ens han själv. Han var alltid så nonchalant i sitt övermod, som om det var naturligt för honom. Därför förvånar det mig att han går i land. Det ger mig nästan onda förningar.

1 Att han klarat trettio år till sjöss i idel stormar och aldrig förlorat ett fartyg utan tvärtom bara förvärvat flera, och att han nu vänder stormarna ryggen och stannar i land, att det skulle riskera hans liv?

2 Vem vet? Här är han.

*(Kapten Storm uppträder, en ganska liten men bestämd man. De två vännerna vill fram och tala med honom, men många andra hinner före.)*

*framfusig journalist* Välkommen i hamn, kapten Storm! Är det sant att ni tänker stanna i land?

*Storm* Ingen tycks tro mig.

*journalisten* Ingen vill tro det efter era trettio framgångsrika år till sjöss!

*Storm* Trettiotre, om jag får be.

*journalisten* Blev ni kapten som sjuttonåring?

*Storm* Idiot! Det märks att du är från Åbo Underliga Berättelser. Jag gick till sjöss vid sjutton men blev kapten vid tjugo!

*journalisten* Så tänker ni nu stadga er och gifta er och bilda hem och familj?

*Storm* Ingen förnuftig kvinna vill ha mig, hur rik jag än är. Och har jag klarat mig utan den fåfängan i trettio år lär jag väl stå ut i trettio år till.

*journalisten* Ni misstar er, kapten Storm. Mången fager ungmö skulle gärna ta hand om er.

*Storm* Gå och häng dig i rånocken! Tror du jag är som en annan inkompetent mineraliserad landkrabba? Självsvåldig har jag varit i hela mitt liv, ingen kvinna har stått ut med mig i sängen, och nu är jag för gammal i mina etablerade busfasoner. Det finns bättre karlar, framför allt yngre och fagrare! Nog med intervjuer nu! (stoppas pipan i munnen)

*journalisten* Bara en fråga till. Varför går ni i land?

*Storm* För att jag är trött på att ständigt behöva gråla på inkompetenta matroser som du omkring mig! Jag vill äntligen bli min egen och njuta mitt arbetes lön och tänker som redare stanna hemma. Försvinn nu, din bov, och skriv vad du vill i din fnaskblaska! (*journalisten är nöjd, skriver i sitt block och drar sig tillbaka.*)

2 (*kommer fram till Storm och tar honom i hand*) Käre Frithiof, välkommen i land.

*Storm* Tack, broder. Det känns osäkert först, men sjöbenen brukar ge med sig.

2 Men ärligt talat förvånar mig ditt beslut. Är det så klokt egentligen? (*Storm tar ut pipan och spottar.*)

*Storm* Vad fan menar du?

2 Du tror du har ditt på det torra. Men vad har du? Femtio stora segelskepp och därtill galeaser, skutor, jakter och fiskebåtar utan tal.

*Storm* Ja. Är det inte tillräckligt? Vill du ha mer?

2 Broder, alla dina skepp är segelfartyg.

*Storm* Ja, det vet jag väl.

2 Om du vill vara redare med en verksamhet som bärgar sig, så borde du väl följa med utvecklingen?

*Storm* Inte du också!

2 Vad menar du?

*Storm* Varenda fan som vill hävda sig som förståsigpåare säger till mig att lägga ner segeltrafiken och satsa på ångfartyg. Är du också en svikare?

2 Har de fel?

*Storm* Jo, de har fel! Hela utvecklingen har fel! Segeltrafiken är det enda hederliga sättet att segla! Motorbåtar är omänskliga vidunder som bara för oljud och smutsar ner haven! Vill du påstå att jag har fel?

2 Jag tänker affärsmässigt. Motorfartyg lönar sig mer och mer, men segelfartyg lönar sig mindre och mindre.

*Storm* Det bara verkar så. Det går över. Motorfartygen kan aldrig slå ut segelfartygen. Vinden är gratis. Oljan och veden är en svindyr rovdrift på naturen som bara kommer att föra ont med sig! Och det är just därför jag har valt att bli redare och stanna hemma på landbacken för att försvara segelskeppen mot den infernaliska så kallade utvecklingen!

2 (*mera lågmält*) Då tar du på dig tidens omöjligaste utmaning.

*Storm* Ja, det gör jag! Och hör sen!

2 Men är det klokt?

*Storm* Jag struntar i om det är klokt, men jag vet att det är rätt! Och det är därför jag gör det!

2 Och tror du verkligen du kan klara det?

*Storm* Min vän, jag har klarat alla stormar på alla världens hav, och jag har aldrig förlorat ett skepp. Skulle jag då utmana utvecklingens storm utan att vara säker på att vinna?

2 Du gör vad du vill, min vän. Men du kan förlora många vänner.

*Storm* Ingen matros har förlorat sitt liv på grund av mig. Tvärtom. Hundratals har mig att tacka för sina liv. Skulle jag då som redare svika ett enda av mina skepp och en enda medlem av deras besättningar? Nej, min vän, det är det sista jag gör. Jag sviker aldrig någon. Därför tror jag heller aldrig att någon sviker mig.

2 Fler kommer att varna dig utom jag, Frithiof.

*Storm* Det tror jag säkert. Varna på bara. Stormvarning häver ingen storm, och den som inte möter stormen och trotsar den är en feg usling.

2 Lycka till, kapten Storm!

*Storm* Tack, min vän.

*Borgmästaren (träder fram)* Kapten Storm, vår hedersmedborgare! Åbo stad är skrytsam över att äga en sådan son som du! Hela staden välkomnar din nyöppnade rörelse med kontor vid själva Slottsgatan, och vi yvs över att få uppleva en sådan lysande representant för hela vår världsomspännande sjöfart i vår mitt som du! Var välkommen, vår förste hedersmedborgare!

*Storm* Sakta i backarna, borgmästarn! Smicker biter inte på mig, och jag kan vara bitsk ändå.

*en försäkringsrepresentant* Jag har den stora äran att förkunna, att kapten Storm är kund hos oss! Och ett säkrare försäkringsbolag hade han inte kunnat anlita! Hans egen säkerhet är synonym med vår egen: inte ett skepp har han förlorat under hela sin långa karriär, och vi skryter med nästan samma statistik! Kapten Storm är den yttersta säkerheten, och han är kund hos oss! Köp era försäkringspremier hos Ewiga Försäkringar! Då är ni med kapten Storm som tryggheten själv i de säkraste händer!

*Storm* Ingen reklamkampanj i mitt namn, om jag får be.

*försäkringsmannen* Men vi gör ju reklam för er och er säkerhet!

*Storm* Ni är inte anställd av mig. Ni arbetar för Ewiga Försäkringar. Låt mig då som erfaren sjöman försäkra er, att det enda som är säkert i evighet är döden. Om ni kan sälja premier på den har ni ett säkert kort – aldrig förr.

*försäkringsmannen (inför alla)* Skämtsamt är han också!

*Storm* Dra på trissor! Låt mig nu få komma hem.

*Borgmästaren* Ånej! Först måste du få denna utmärkelse. (*hänger en gyllene krusidullkedja om hans hals.*) Inget tillfälle passar bättre än just detta, när allas blickar vilar på oss! Härmed är du officiellt bevisad den stora äran av hedersmedborgare av Åbo stad! En applåd för hedersmedborgaren! (*börjar applådera, får alla med sig.*)

*Storm* En får tacka. Emellertid är jag väl knappast värd denna ära förrän jag gjort mig förtjänt av den. (*försöker kränga av sig kedjan*)

*Borgmästaren* Blygsam är han också! (*håller kvar kedjan med våld*) Har du då inte redan gjort dig förtjänt av denna ära, med din hedersamma långa karriär, med din flotta på över femtio fartyg, med allt vad du gjort för Åbolands och Ålands sjömän och kaptener, lotsar och hamnarbetare! Skulle du inte vara värd denna ära, du om någon! (*börjar krampaktigt applådera igen, får alla med sig.*)

*Storm* Detta är ju förfärligt. Du smickrar ihjäl mig. Allt vad jag ville ha var lite lugn och ro i land som omväxling, men ni dränker mig ju genast i era offentligheter. Jag är ingen social person. Det ska ni veta, era yra flockhjärnor! Jag är en hårt arbetande privatman och ingenting mera, och det vill jag förbli. Och som sådan ämnar jag inte göra mer än bara rätt för mig som hittills, med livet som insats i hårt arbete, på vinst och förlust, utan försäkringar om att det måste sluta väl och utan annan garanti än

hårt väder med döden som enda säkra slutlön. Så lämna mig nu i fred, låt mig gå hem och få sätta i gång med mitt arbete, och bete er inte som hysteriska yrhättor! Ni är inte mina matroser. Ni är mina jämlingar. (*går bestämt därifrån.*)

*Borgmästaren* Ett fyrfaldigt hurra för vår hedersmedborgare! Han leve!

*alla* Hurra! Hurra! Hurra! Hurra!

*försäkringsmannen* Och låt oss nu följa vår storartade kaptens exempel och gå hem och börja arbeta! (*stor förtjusning. Alla är med. Allmän upplösning under god stämning.*)

2 Det börjar bra. Men vem vet hur det slutar? Kapten Storm har varnat för dåligt väder, men den naiva besättningen hissar alla segel av ren okunnig entusiasm.

1 Menar du att de kan ge honom skulden om de seglar i kvav?

2 Det är just vad en sådan lättköpt besättning är kapabel till.

1 Men vi har varnat kapten Storm.

2 Och han om någon tar alltid stormvarningar på allvar.

(*de går*)

## Scen 2. Kontoret.

*Storm (står vid ingången och blickar ut mot havet)* Så blev det då mitt öde att bli som alla andra: en obetydlig försutten landkrabba, som bara har det kvar som höjer honom över vardagsmaterialismen att han längtar ut på havet. Skaffa bölder på min ända med att skava byxans bak blev den storslagne världssjöfararens slutliga öde, som alla andras: en patetisk kontorsträl och skrivbordshjälte! Men jag äger ännu mina segelfartyg, som jag seglat själv och skaffat själv för egna pengar. Ännu dirigerar jag mitt stolta världsimperium av de friaste och stoltaste transportmedel som människan någonsin har skapat. Här kommer nu igen min dystre bokhållare. Vad är det nu, min vän? Vad betyder dina dystra miner?

*bokhållaren* Kapten Storm, jag blev just klar med årets bokslut. Det blev bara minus.

*Storm* Nej, vad säger du? Det var då nyheter! Det har då aldrig hänt förut! Men ändå fick vi flera order, som vi genomförde med den äran, eller hur?

*bokhållaren* Om tio procent av era fartyg går med vinst räcker det dock föga till att täcka 90-procentiga förluster.

*Storm* Och du förstår som vanligt då att dessa erbarmliga förluster måste täckas?

*bokhållaren* Ännu har vi skepp att sälja och att skrota för att täcka de katastrofala förlusterna, men en dag drivs ni i konkurs, om ni ej gör det enda raka.

*Storm* Ja, det har jag också hört förut. Men hör du, min vän? Jag vägrar! Aldrig satsar jag på ångfartyg och motorfartyg! Täck förlusterna, sälj vad som måste säljas, men vinsten måste investeras endast i underhållet av mina tappra briggar! Jag sviker segelsjöfarten aldrig!

(*Borgmästaren visar sig.*)

*bokhållaren* Kapten Storm, ni har besök.

*Storm* Det är den där eländige borgmästaren igen, som ska predika för mig, den uppblåste kälkborgaren, ledaren för det etablerade träkmånspatrasket! Nå, jag kan ej köra ut honom.

*Borgmästaren (kommer fram till dörren och knackar försynt på med sin promenadkäpp.)*

Är det någon hemma?

*Storm* Stig på, borgmästarn, stig på! (*till bokhållaren*) Försvinn med dina dystra sanningar! Kom in, borgmästarn! Vackert väder idag!

*Borgmästarn* Hur går affärerna?

*Storm* Som vanligt.

*Borgmästarn* Kapten Storm, vi blir allt mera orolig för er.

*Storm* Nej, vad säger ni!

*Borgmästarn* Vi var så stolta över att ha er som hedersmedborgare, och så ser vi hur er rörelse missköts å det grövsta!

*Storm* Förlåt, borgmästarn, men ingen firma i Finland sköts bättre.

*Borgmästarn* Kapten Storm, ni är den enda redaren i Finland som inte satsar på motorfartyg och vars affärer följaktligen går ner.

*Storm* Men jag har fortfarande Finlands vackraste segelfartyg.

*Borgmästarn* Vad hjälper det om de tvingar er i konkurs?

*Storm* De har inte tvingat mig i konkurs ännu.

*Borgmästarn* Men de kommer att göra det.

*Storm* Hur vet ni det?

*Borgmästarn (sänker rösten, mera allvarlig)* Kapten Storm, hela staden talar om era förlustbringande affärer. Hela staden ser med oro på hur det bara går nedåt för er, för er envishets skull, bara för att ni vägrar följa med utvecklingen och satsa på motordrivna fartyg.

*Storm* Stånkande vidunder som sjunker som stenar vid minsta haveri!

*Borgmästarn* Men de övertar världshaven och slår ut era segelfartyg genom sin större kapacitet.

*Storm* Tro mig, herr borgmästare! Denna maskinella automatepok bara blomstrar för att vissna strax. De segellösa dystra båtarna skall snart försvinna och på nytt ge plats åt våra stolta segel. Det är bara ett fåfängt mode som blåser över. Segelfartygen skall aldrig försvinna från haven.

*Borgmästarn* Ja, så har ni sagt ända sedan ni började som redare. Men färre och färre tror er, och era siffror visar på en oavvislig verklighet. Ni måste tänka om, kapten Storm, eller ni förlorar alla era vänner!

*Storm* Hotar ni, borgmästarn?

*Borgmästarn* Alla säger samma sak!

*Storm* Då kan ni alla gå och hänga er i rånocken! Jag ger ingenting för era infama landkrabberåd! Ni vill ge efter och kapitulera för den vulgära materialismens omänskliga utveckling, men jag ger inte efter för sådana påtryckningar! Jag måste tyvärr be att få köra ut er, borgmästarn.

*Borgmästarn (reser sig)* Jag har varnat er! Det kommer inga fler varningar!

*Storm* Skönt skall det då bli att slippa höra på er mera!

*Borgmästarn* Jag beklagar er, kapten Storm!

*Storm* Inte så mycket som jag beklagar er!

*Borgmästarn* Jag trodde på er som medborgare!

*Storm* Herr borgmästare, med all respekt, men ni med alla era hederliga medborgare är rena gangstersällskapet mot mitt rederi.

*Borgmästarn* Kapten Storm, ni är omöjlig!

*Storm* Det har mina förste styrmän alltid sagt till mig. De red aldrig ut några stormar. Jag gjorde det.

*Borgmästarn* Nu går jag!

*Storm* Det hoppas jag verkligen. (*Borgmästaren går uppretad därifrån.*)  
Nog tjatat för idag. Skönt att slippa den fjanten i fortsättningen.

2 (*i sällskap med 1*) Får vi komma in, kapten Storm?

*Storm* Kom in, kom in! Jag formligen ber er! Låt mig bjuda på kaffe.

1 Var det borgmästarn som gick härifrån?

*Storm* Ja.

1 Var han vred?

*Storm* Han var på dåligt humör.

2 Kapten Storm, vi vet var skon klämmer.

*Storm* Jag har inga skor som klämmer.

2 Era affärer är brydsamma.

*Storm* Är de?

1 Låtsas inte som att det regnar, kapten Storm.  
*Storm* Det gör det inte. Det är solsken ute.

2 Frithiof, lyssna på mig. Jag är din vän, och jag vill dig väl. Jag varnade dig från början för denna utveckling. Om du inte skrotar dina segelfartyg och börjar satsa på motorfartyg går du i kvav!  
*Storm (reser sig)* Jag trodde ni var mina vänner. Jag var säker på att ni åtminstone var goda hederliga män som höll på rätt och dygd och tradition. I stället finner jag er lika ruttna, fala, lättpåverkade och fega opålitliga fördömda mutkolvar som alla de som utan vidare och utan dåligt samvete fördömer, överger och glömmer och skrattar ut de gamla ädla goda tiderna och all den kunskap och de traditioner som de givit oss att föra vidare! Åt helvete med er, ni rika nya tidens slavar! Jag vill inte ha något mera med er att göra! Jag känner er inte längre, och jag förbjuder er att komma till mitt rena hus igen! Ni var förr mina vänner, men då ni nu brutit med den tid som förde oss tillsammans har ni även brutit sönder min tillgivenhet för er. Adjö! Jag har nu mitt arbete att sköta. (1 och 2 utbyter blickar.)

1 Vi ville bara hjälpa dig.  
*Storm* Nej, ni ville bara stjäla mig, som alla andra.

2 Vi går, Frithiof, men vi överger dig aldrig som vänner.  
*Storm* Det har ni redan gjort.

2 Vänskapen är utan botten såsom havet. Den tröttnar aldrig och sjunker aldrig, oberoende om den drivs med motor eller bärs av segel. (till 1) Kom nu. (de går.)  
*Storm* Mats Bokhållare!  
*bokhållaren (kommer)* Ja?  
*Storm* Vad säger mina förskräckliga affärer?  
*bokhållaren* Ni måste sälja.  
*Storm* Hur många fartyg?  
*bokhållaren (bläddrar i sina papper)* För att klara era senaste förluster måste ni nog sälja nästan alla.  
*Storm* Hur många briggas får jag behålla?  
*bokhållaren (bläddrar och kalkylerar)* Tre.  
*Storm* Det är nog. Dem skall vi klara oss på. Nyinvestera vinsterna i dessa tre, och det skall bli vårt språng in i framtiden.  
*bokhållaren* Vore det inte klokare, kapten Storm, att investera denna bleka vinst i motorfartyg?  
*Storm* Är du då också korrumpad och prostituerad? Jag borde avskeda dig. Var så förtappad du vill, men antyd inte någonting om det inför mig. Sälj vad som måste säljas. Gå nu. (Mats är glad att försvinna.)

Hellre är jag trogen mina älskade och fattig än att jag tar på mig rika fala kvinns som bara smutsar ner. Vad har vi väl att leva för om vi sviker idealismen? Livet utan ideal är inget liv men bara död och självmord. Om livet skall vara självdestruktivt betackar jag mig för livet. Ideal av skönhet, renhet och behag är allt vi har som berättigar oss till livet.

### Scen 3. Domstolen.

*åklagaren* Är detta verkligen nödvändigt?  
*advokaten* Tror du inte jag har ställt mig själv den frågan tusentals gånger?  
*åklagaren* Men med tanke på hans anseende, hans hedersmedborgarskap och den offentliga förnedringen....  
*advokaten* Han har bara sig själv att skylla. Han kunde ha hjälpt sig själv. Han fick stadens bästa expertråd men vägrade följa dem.  
*åklagaren* Om inte du, hans advokat, kan försvara honom, vem kan det då?

*advokaten* Jag begär inte att ni skall göra det, herr åklagare.

*domaren (klubbar med klubban)* Är alla här? För då in den svarande, så att vi får den här pinsamma affären ur världen.

*dottern* Vad tror du kommer att hända, mor?

*modern* Ingenting, så länge kapten Storm inte gör saken värre.

*dottern* Kan det bli värre?

*modern* Hela staden är här av nyfikenhet för att bevittna hans undergång. Om jag vore han skulle jag ta vara på tillfället och göra skandalen inte bara offentlig utan ofantlig.

*dottern* Varför ville inte pappa komma hit?

*modern* Det var för pinsamt för honom. Han är ju borgmästare.

*domaren (klubbar och klubbar)* Nå, vad väntar vi på? Varför kommer inte den svarande?

*(Folk tittar villrådigt på varandra och mumlar. En notarie springer ut och kommer strax tillbaka.)*

*domaren* Nå?

*notarien* Ers nåd, han dricker kaffe.

*domaren* Det var det fräckaste! Bankruttörer har ingen rätt att försena tingsrätten med kaffepauser!

*notarien* Han säger att han kommer när han druckit färdigt.

*domaren* Vi kan inte ta hänsyn till gamla spefåglars divalater! Hämta in honom genast!

1 *(till 2, båda halvt om gömmer sig bland publiken.)* Så du vågade dig hit också.

2 Med ytterst blandade känslor.

1 Det är bara en konkursförklaring.

2 Formellt är det en bagatell. Men alla har kommit hit i förväntningar om någon sorts föreställning. Ingen vill missa den chansen. Inte heller jag.

1 Och inte heller jag.

*domaren (klubbar med klubban)* Nå, var är den boven?

*Storm (kommer in)* Här är den boven!

*domaren* Kapten Storm, det här är bara en vanlig formell konkursförklaring. Det är inte alls något allvarligt.

*Storm* Det vill jag lova. *(ser sig omkring)* Och därför är hela staden här.

*domaren* Herr åklagare, summera fallet.

*åklagaren (stiger upp)* Herr kapten Frithiof Emanuel Storm har ej kunnat tillmötesgå sina fordringsägare efter att ha sålt sina sista tre briggar och småfartyg. Dessa har därför lagligen begärt honom i konkurs.

*domaren* Herr advokat, skulder och tillgångar?

*advokaten (stiger upp)* Enligt tillförlitliga revisionsrapporter förfogar kapten Frithiof Emanuel Storm över summa summarum tvåtusen trehundra sjutton mark och femtio penni, medan han har över tjugotusen mark i skulder, enligt fordringsägarnas bekräftade fakturor.

*domaren* Några ombud? Borgensmän?

*en bankir (reser sig)* Som ombud för kapten Storms bank i alla dessa år får jag härmed förklara, att vi har gjort allt vad vi har kunnat för vår klient. Med oändligt tålamod har vi försökt förklara för honom nödvändigheten att avrigga sin segelflotta och i stället satsa på motor- och ångfartyg. Av ren dumhet och halsstarrighet har han envist vägrat följa vår rådgivning.

*Storm* Ni ville styra mig och mitt bolag! Men jag hade rätt att styra min egen skuta själv!

*domaren (klubbar med klubban)* Tyst, kapten Storm! Fortsätt, herr bankir.



*bankiren* Då han vägrade följa det sunda förnuftet har vi gradvis sett oss nödsakade att avsäga oss allt ansvar för hans affärer. Vi kan ej gå i godo för honom. (*drar sig tillbaka.*)

*domaren* Andra talesmän eller ombud?

*försäkringsmannen (reser sig)* Mitt försäkringsbolag har alltid med iver åtagit oss kapten Storms intressen. Men när hans rederi började visa negativa bokslut försökte vi påvisa nödvändigheten för honom att han ändrade inriktning. Som hans försäkringsbolag ansåg vi oss berättigade att ställa honom villkor.

*Storm* Ni ville tvinga mig att dansa efter er pipa!

*domaren* Tyst i rätten! Fortsätt, herr Rosengahm.

*försäkringsmannen* Vi ställde honom det villkoret för våra garantier, att han avvecklade sin segelflotta och i stället gick in för att följa utvecklingen och inköpa mer lönsamma motorfartyg.

*Storm* Bara för att ni var prostituerade själva ville ni prostituera mig också.

*domaren (klubbar)* Tyst! Fortsätt!

*försäkringsmannen* Då kapten Storm vägrade tillgodose våra villkor måste vi förklara oss ansvarsfria från våra skyldigheter mot honom. Han bröt villkoren. Därför gäller ej hans försäkringar hos oss.

*domaren* Ingen annan?

(*Tystnad.*)

*Storm (reser sig)* Då ingen annan vill tala ber jag herr domaren om ordet.

*domaren* Var så god, kapten Storm.

*Storm* Kära vänner, jag är glad att så många av er är här idag, så att jag fick möta er alla i rätten och se er en sista gång. Som ni alla vet har jag förklarats i konkurs. Det är detta skådespel som ni alla har kommit hit för att bevittna, för att se hur jag skulle ta detta slag. Rätten har själv gång på gång förklarat för mig att det bara är en formell bagatell. Men ingen av er tycks fatta vad det hela egentligen handlar om.

Vem ser jag här bland er? Jag ser borgmästarens fru och hans dotter, men inte borgmästaren själv, som gjorde mig till hedersmedborgare. Varför är hans fru och dotter här men inte han själv?

Och vilka är ni andra? Jag vet vilka ni är. Ingen av er känner mig, och jag känner ingen av er, men ni alla känner till mig utan att jag vet något om er. Jag vet varför ni har kommit hit. Ni är alla nyfikenhetens gamar, som är här för att gotta er i en känd persons fall. Ni vill se mig krossas och njuta av det, bara för att jag är en individ som vågat gå emot strömmen. Men jag skall skona er, ty jag känner er inte.

I stället skall jag vända mig till alla er som inte är här. Var är ni alla, som seglade med mig, som hjälpte mig genom tusen stormar, som klättrade med mig ute på riggen i stormarna kring Kap Horn, och som alltid bistod mig med era mästartkunsaker som lotsar och styrmän? Var är ni, alla mina gamla seglarkamrater? Vad betyder detta, att ni lämnat mig att ensam gå mot denna den yttersta anstormen mot segelfartygens tidlösa heroism? Jag vet vad det betyder. Jag vet varför ingen av er är här. Ni har alla förrått era ideal och gått in i smutsiga ångfartygsaktiebolag. Ni har svikit era seglarkunsaker och tagit hyra som matroser och styrmän på motorfartyg, som inte kräver ovärderliga kunskaper om naturen. Ni har alla förrått vår gemensamma erfarenhet och prostituerat er i Mammons tjänst för att sälja er till flytande skitbomber, som kommer att förvandla vår undersköna skärgård, vår Östersjös vikar och alla världens hav till döende kloaker av smuts, där inte bara sälar och sjöfåglar utan även fiskar kommer att dö av er oljiga ohyra. Ingen av er är här, ty ingen av er skulle kunna se mig i ögonen i detta ögonblick, ty ni skulle alla skämmas ögonen av er inför mig, den siste seglarkaptenen som aldrig gav upp. Det är inte jag som står inför rätta här för att skinnas för att jag vägrade offra min kunskap och erfarenhet åt krassa kapitalismen. Det är jag som ställer er alla inför

rätta inför evigheten. Jag anklagar er alla för förräderi mot seglarkonsten, mot det enda riktiga sjömanskapet i enlighet med naturen, mot sjömannens hederliga yrkesstolthet och mot segelsjöfartens oantastlighet. Ni har alla förrått mig, er konst och ert kall, er heder som sjömän och sålt er som fnask åt motorbåtsprostitutionen. Jag beklagar och föraktar er alla och ställer er härmed inför rätta i er frånvaro inför evighetens nautiska domstol. Skam över er, era gamar och förrädare!

*advokaten (till åklagaren)* Jag hade inte kunnat försvara honom bättre själv.

*åklagaren* En sådan åklagare borde gå till historien.

*domaren (slår med klubban)* Om ingen annan har något att anföra har jag härmed endast att stadfästa och kungöra och förklara kapten Frithiof Emanuel Storm försatt i konkurs. Saken är klar. (*klubbar*) Målet är avslutat. (*Allmänt uppbrott under livligt mummel och diskussioner.*)

*modern (söker sig fram till Storm)* Om det är något jag kan göra för er...

*Storm* Min fru, jag klarar mig alltid. Det här är bara början av stormen. Hälsa er make att han tyvärr gick miste om min framgångsrika kölhalning.

*försäkringsmannen* Givetvis har ni rätt att återfå likviden för era premier....

*Storm* Dra åt helvete, din hycklande gam!

*2 (till 1)* Kom, Mattson. Vi väntar tills Storm har lugnat ner sig.

*1* Nej, Olsson, jag hör till dem som aldrig mer kan se kapten Storm i ögonen.

*2* Jag medger att det blir svårt.

(*De drar sig ut. Kapten Storm försvinner i mängden, alla drar sig ut, men när alla går ut sitter kapten Storm ensam kvar. Troende sig ensam böjer han sig fram och gråter. Men en annan är kvar vid utgången: en äldre man med en krycka. Han stannar kvar och betraktar Storm bakifrån, som inte är medveten.*)

*Storm (snyter sig i sin stora näsduk)* Ändå kände jag flera av dem och mer än väl. Några var barndomsvänner. Men när gamarna har kalas sällar sig alla till gamarna. Ingen tänker då på, att utan offret vore det inget kalas.

*snickaren* Underskatta inte dina vänner, Frithiof Storm.

*Storm (vänder sig förvånad om)* Är det du, snickar Jonas?

*snickaren* Välkommen till brödraskaran. Vi är nu kolleger.

*Storm* Är du också ruinerad?

*snickaren* Arbetslös. Det är väl samma sak. (*kommer fram, haltande på sin krycka.*)

*Storm* Arbetslös? Du? Den bästa snickaren i hela Åbo?

*snickaren* Ruinerad? Du? Den bästa sjömannen i hela Norden?

*Storm* Tack för komplimangen. Men kom hit, broder, och slå dig ner. Berätta nu. Hur kommer det sig att du kan sakna arbete?

*snickaren* Industrin har tagit över. Jag är ju bara en hantverkare.

*Storm* Men den mest kvalificerade i Åbo.

*snickaren* Vad hjälper det? Industrimöbler är billigare, när de massproduceras. Vem vill ha en enstaka stol eller ett ekbord med figurer när han kan få hur billiga möbler som helst direkt från fabriken?

*Storm* Då är vi verkligen kolleger. Dina verktyg får ej skulptera, och min skuta har deflorerats på sina segel.

*snickaren* Hur skall du klara detta? Du har många år kvar ännu till pensionen.

*Storm* Du ger mig hopp, min vän. Du har redan gett mig en idé. Jag har förlorat allt, mitt ädla rederi har tagits ifrån mig och skall likvideras, skrotas och försvinna. Men jag har inte gett upp för det. Ånej, min vän! Jag tror på segelsjöfarten ännu! Jag skall börja om från början. Säkert har de någonstans i skärgården en ledig tjänst som skutskeppare. En sådan hederlig anställning tänker jag söka och där förbida bättre tider då all fåfäng ångtrafik, allt motorbuller och allt smutsigt mördande maskineri rättvisligen kommer på skam. Det skall världen få veta om den inte redan vet det: jag är ej den som lätt ger upp för litet motvind! Jag var ju med på fregatternas och

klipperskeppens evigt gyllene tid! Och det finns fler än jag som varit runt Kap Horn och skådat livets sanning!

*snickaren* Du var mig då en obotlig optimist! Jag skäms då att bekänna att jag vant mig vid min arbetslöshet.

*Storm* Giv ej heller du upp hoppet! Du är ju en hederlig rejäl och yrkeskunnig hantverkare! Om de kommer hem till dig, vill riva ner ditt hus och göra dig till grå fabriksarbetare i mördande trist industrimiljö, så låt dem göra vad de vill, och dra dig undan till än lägre ställningar och mer ödmjuka positioner, och förbida där din tid, ty en dag kommer den tillbaka. Det är lika säkert som att jag är född till kapten.

Tro ej på världens utveckling, ty världen med dess skrik och stön och skrån och smuts och krav och skoj och stress och all materialismens hänsynslösa lurendrejeri är ingenting. Tro blott på hedern och ditt arbete, och framför allt på dina händers verk, ty hantverk icke gjort av mänskohänder falskt och dåligt hantverk är. Och den som gör sig rikedomar kan du slå dig i backen på att bara är en rutten skurk och falsk bedragare, ty ingen hederlig man skor sig på andras bekostnad.

*snickaren* Alltså är varje sann affärsman blott en rutten skurk.

*Storm* Så är det, min vän. Endast förlorarna är hederliga, och enda sättet för dem att bevisa sin heder är att aldrig ge upp.

*snickaren* Så du låter dig bli skutkapten?

*Storm* Jag går ner i hamnen till de skumma fallfärdiga sjöbodarna, och där finns säkert något obskyrt skutkompani som behöver skeppare. Jag kan nog räkna med säker anställning där. Jag har ju erfarenhet och är dessutom garvad som få. Så försvinner jag i skärgården bland dess lummiga holmar och skär och lär väl skeppa sand för resten av mitt liv.

*snickaren* Jag ska följa ditt råd och aldrig ge upp. Jag ska fortsätta snickra hemmagjorda möbler och hänge mig åt snickarglädje tills jag dör, om jag så får betalt eller ej.

*Storm* Det är rätta taget, Jonas! Så skall vi erövra världen med vår heder och vår rätt!

*(Storm klappar om honom och de går ut tillsammans, Storm med armen om Jonas och sälunda hans hjälp och stöd. Men efter att båda gått ut kommer snickaren ensam tillbaka.)*

*snickaren* Och så blev det. Gamle skepparen, som var betryckt av ödet att behöva bli av uppkomlingar utan varken kunskap eller traditioner bortstött och berövad allt och tvingad till att bryta många hundra års familjetraditioner, (ty de flesta av hans fäder hade liksom han gjort sig bemärkta såsom dugliga och goda världsomseglare,) gick bort och sökte sig till hamnens mindre respektabla pirer och fann där helt riktigt en ny början på sitt liv som simpel skutkapten i skärgården. Han tog sig sedan aldrig upp från fallet utan dog som simpel skutkapten men fortfor med att vara optimist så länge som han levde. Han förblev sitt levnadskall, att skeppa stolta segelfartyg, trogen intill döden. Han blev aldrig pensionär men trivdes med att arbeta med glädje tills han dog. Det var, gott folk, den lärrika sagan om den trogne kapten Storm, men det fanns hundratals om icke tusentals i hela världen som blev övergivna av utvecklingen i samma båt som han. Han rodde sig i land, men många voro de som fann sig övergivna och som gick förlorade på havet. Titta bara på utvecklingens storartade och största trumfäss, underverkens underverk "Titanic".

*(går med sin krycka ensam ut åt sidan.)*